

**Karel Willem Ferdinand van Brunswijk-Wolfenbüttel:
Wolfenbüttel, 9 oktober 1735 – Ottensen bij Hamburg,
10 november 1806**

Karel Willem Ferdinand (Wolfenbüttel, 9 oktober 1735 – Ottensen bij Hamburg, 10 november 1806), van 1780 tot 1806 regerend hertog van Brunswijk-Wolfenbüttel, was een Pruisisch veldmaarschalk.

Hertog van Brunswijk-Wolfenbüttel

Periode: 1780-1806

Voorganger: Karel I

Opvolger: Frederik Willem

Karel Willem Ferdinand was de oudste van de dertien kinderen van Karel I van Brunswijk en Philippina Charlotte van Pruisen, dochter van Frederik Willem I.

Karel I van Brunswijk-Wolfenbüttel en Philippina Charlotte van Pruisen

Na een opvoeding in de klassieke, rationalistische traditie door de theoloog Johann Friedrich Wilhelm Jerusalem nam hij al vroeg dienst in het leger. Hij onderscheidde zich in de Zevenjarige Oorlog (1756-1763) in de slagen bij Hastenbeck en Krefeld en nam aan alle krijgsverrichtingen van zijn oom Ferdinand van Brunswijk deel. In 1773 werd hij, bij zijn oom Frederik de Grote als veldheer in hoog aanzien, benoemd tot generaal van de infanterie in het leger van Pruisen.

Frederik II of Frederik de Grote

Als zodanig maakte hij de Beierse Successieoorlog (1778-1779) mee. Zijn eigenzinnige zuster Elisabeth van Brunswijk-Wolfenbüttel was, na enkele jaren huwelijk met de latere koning Frederik Willem II van Pruisen en diverse schandalen, verbannen naar Stettin en zou hem nooit meer zien.

Frederik Willem II van Pruisen

Hij saneerde de financiën in zijn door schulden geplaagde land, dat hij in 1780 van zijn vader erfde. Zijn door de Verlichting beïnvloede denkbeelden kwamen tot uiting in de hervormingen die hij in zijn hertogdom doorvoerde. Hij reorganiseerde de belastingen, het onderwijsstelsel en de armenzorg en bevorderde handel en

nijverheid. Veel van zijn hervormingen werden door adel en clerus echter tegengewerkt.

Hij werd in 1787 Pruisisch veldmaarschalk en leidde in datzelfde jaar de veldtocht tegen de Nederlanden naar aanleiding van de aanhouding bij Goejanverwellesluis, en herstelde de macht van stadhouder Willem V.

Goejanverwellesluis in 1958

Willem V van Oranje-Nassau

Het optreden van het Pruisische leger was een groot succes. De kosten van de militaire operatie (een half miljoen gulden) werden door Holland betaald. Koning Frederik Willem II van Pruisen vierde de vrede die met zijn hulp door de

machtsgreep in de Nederlanden was afgedwongen, met de bouw van de Brandenburger Tor in Berlijn.

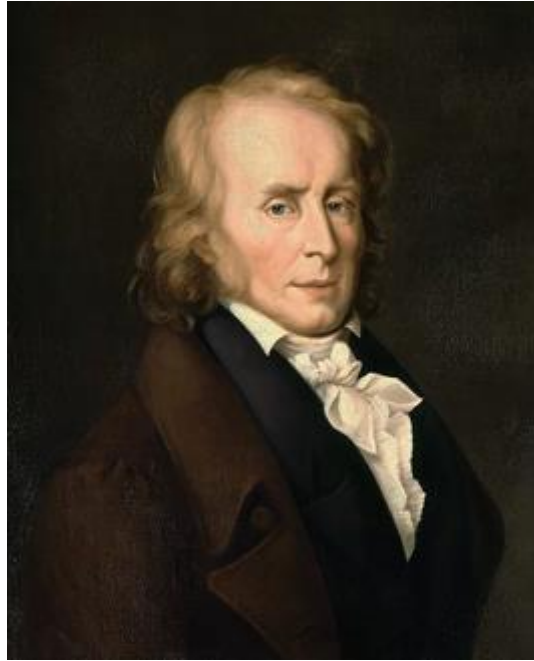
De Brandenburger Tor in 1832

Als persoonlijke beloning voor Brunswijk voor het herstel van de stadhouderlijke macht gaf stadhouder Willem V toestemming voor het huwelijk van de erfprins van Brunswijk met zijn dochter prinses Louise van Oranje-Nassau.

Louise van Oranje-Nassau

In 1792 moest hij het verzoek het Franse leger te reorganiseren afwijzen, omdat er reeds oorlog tussen Frankrijk en Pruisen dreigde. In tegenstelling tot de koning van Pruisen stond hij echter niet onwelwillend tegenover de Franse Revolutie, net als Benjamin Constant die bij hem in dienst was.

Benjamin Constant (schrijver)

In datzelfde jaar aanvaardde Karel het opperbevel over de Pruisische troepen in de Eerste Coalitieoorlog (1792-1794). Hij vaardigde op 25 juli 1792 het beruchte Manifest van Brunswijk uit, waarin op hoge toon werd geëist dat de revolutionairen Lodewijk XVI zouden ontzien.

Deze spotprent toont de reactie van de Franse bevolking op het manifest van Brunswijk. De Fransen vegen hun billen ermee af, of gebruiken het om hun pijp mee aan te steken

Dit maakte Lodewijk in Frankrijk echter verdacht en zette de Frans-Duitse verhoudingen nog meer op scherp.

Lodewijk XVI van Frankrijk

Hij veroverde Longwy en Verdun en drong door tot in de Champagne, maar moest na de Slag bij Valmy (20 september 1792) met Charles-François Dumouriez een wapenstilstand sluiten en werd kort daarop tot terugtrekken gedwongen.

Charles-François Dumouriez

Hoewel Karel in 1793 Mainz veroverde, de Slag bij Pirmasens won en Lazare Hoche en Jean-Charles Pichegru versloeg, legde hij het commando in 1794 neer.

Lazare Hoche en Jean-Charles Pichegru

Hij voerde in de Vierde Coalitieoorlog (1806-1807) wederom het Pruisische opperbevel. Na de desastreuze Slag bij Jena en Auerstedt, waarin hij door een schot beide ogen verloor, vluchtte hij naar Denemarken. Een kleine maand later stierf hij aan zijn verwondingen. Zijn land werd bezet door Franse troepen en ging in 1807 deel uitmaken van het Koninkrijk Westfalen.

Huwelijk en kinderen

Karel Willem Ferdinand huwde in 1764 Augusta Frederika van Hannover (1737-1813), dochter van kroonprins Frederik.

Augusta Frederika van Hannover

Uit het huwelijk werden zeven kinderen geboren:

- Augusta Caroline Frederika Louise (1764-1788), gehuwd met Frederik I van Württemberg
- Karel George August (1766-1806), gehuwd met Frederica Louise Wilhelmina van Oranje-Nassau, dochter van Willem V
- Caroline Amalia Elisabeth (1768-1821), gehuwd met George IV van het Verenigd Koninkrijk
- George Willem Christiaan (1769-1811)
- August (1770-1822)
- Frederik Willem (1771-1815), hertog van Brunswijk
- Amelia Caroline Dorothea Louise (1772-1773)

Charles F. Ferdinand

Handtekening van Karel Willem Ferdinand van Brunswijk-Wolfenbüttel

Het lichaam van de hertog werd in 1806 voorlopig begraven in de Christianskirche in Ottensen. Later werd het op 6 november 1819 overgebracht voor herbegrafenis in de kathedraal van Brunswijk.

Christianskirche in Ottensen

Hier ruhte
Carl Wilhelm Ferdinand,
regierender Herzog von Braunschweig - Lüneburg,
geboren zu Braunschweig am 9. October 1735, verwundet in der Schlacht
auf dem Eckartsberge am 14. October 1806,
gestorben zu Ottensen an den Folgen seiner Wunde am 10. November 1806,
beigesetzt in dem hiesigen Kirchengewölbe am 24. November 1806.
Am 6. November 1849 wurden seine Gebeine nach Braunschweig überführt.
Zur Ehre seines Andenkens errichtete diese Gedenktafel
die Ottensener Kirchengemeinde im Jahre 1903.

Gedenkteken in Christianskirche

Dom van Braunschweig, de belangrijkste kerk in de Duitse stad Brunswijk.

Ruiterstandbeeld van de hertog in Brunswijk , door Franz Pöninger